

13.8.2024

VN/30322/2023
VN/30322/2023-MMM-14

FAO-toimikunnan kokous 7.6.2024

Teemakeskusteluna kokouksessa oli 22.-26.7.2024 järjestettävä FAO:n metsäkomitean kokous sekä muut ajankohtaiset kansainväliset metsäasiat. Asiasta alusti metsäneuvos Tiina Ryttilä/MMM, joka osallistuu metsäkomitean kokoukseen paikan päällä Roomassa. Käytiin läpi FAO:n muiden teknisten komiteoiden kokoukset ja Suomen osallistuminen niihin. FAO:n Euroopan aluekokouksessa toukokuussa näkyi vahvasti Venäjän hyökkäyssodan Ukrainassa vaikutukset. FAO:n hallintoneuvoston kokouksessa 10.-14.6.2024 Ukrainan sodan lisäksi myös Gazan sota on agendalla. Vuoden 2024 maailman ruokapäivän teema on *Right to food for a better life and better future*. Toimikunnan jäsenet olivat kiinnostuneita osallistumaan Suomessa järjestettävän Ruokapäivän tapahtuman ideointiin ja toteutukseen. Seuraava toimikunnan kokous pidetään syyskuussa myöhemmin ilmoitettavana aikana.

Osallistujat: Aulikki Hulmi, pj./MMM, Anna Merrifield/UM, Kirsi Chavda/ Siemenpuusäätiö, Marja Savonmäki/MMM, Laura Alakukku/HY, Tauno Ljetoff/Saamelaiskäräjät, Juha Ruippo/MTK, Vesa Kaarakka/UM, Heidi Alatalo/MMM, Eero Rautiainen/MMM, Markku Larjavaara/HY, Jutta Kauppi/Luke, Tiina Ryttilä/MMM, Mirva Lampinen/VTI, Mats Nylund (SLC), Heikki Granholm/MMM, Tanja Grén/ROO, Heli Hämäläinen/ROO ja Anna Santala, siht./MMM

1. Teemakeskustelu: FAO:n metsäkomitean kokous 22.-26.7.2024 ja mahdolliset muut ajankohtaiset kv. metsäasiat, Tiina Ryttilä, metsäneuvos, MMM

Puheenjohtaja totesi, että FAO:ssa Suomen metsäosaaminen tunnetaan ja tunnustetaan ja järjestön hierarkian ylemmille tasoille sijoittuneet suomalaiset asiantuntijat ovat perinteisesti olleet metsäalalta.

Vuosi 2024 on FAO:ssa teknisten kokousten sekä aluekokousten vuosi. Yksi teknisistä kokouksista on FAO:n metsäkomitea, COFO.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

Tiina Ryttilä kertoi vastualueeseensa kuuluvan YK:n alaiset metsäprosessit ja Forest Europe sekä kahdenvälinen metsäyhteistyö. Hän näkee roolinsa kahdensuuntaisena, viestinviejänä Suomen ja muun maailman välillä.

COFO 22.-26.7.2024

Kokous on tekninen eikä ministeritason osallistumisia odoteta. Suomi osallistuu kokoukseen osana EU:ta. Ryttilä on ainoa kokoukseen paikan päällä osallistuva virkamies Suomesta. EU:ssa COFO kokous kuuluu neuvoston metsätyöryhmän vastuulle, joka valmistelee EU:n puheenvuorot kokoukseen. Suomelta on pyydetty valmisteluvastuuta biotalous puheenvuorosta, jonka lisäksi Suomi osallistuu aktiivisesti myös muiden puheenvuoroluonnosten valmisteluun.

Ryttilä nosti asialistalta seuraavat poiminnat: State of the World's Forests 2024 (Innovaatiot kohti kestävämpää tulevaisuutta), FAO metsätiekartta – visiosta toimintaan 2024-31 sekä Metsätalouden osuuden kasvattaminen biotaloudessa – mahdollisuudet ja haasteet. FAO:n biotaloustyö on aikaisemmin painottunut enemmän maatalouteen ja ruuantuotantoon.

COFO:n kanssa samanaikaisesti järjestetään 9. Maailman metsäviikko, jonka aiheina ovat innovaatioiden edistäminen. Innovaatioilla vauhditetaan metsien ja metsätuotteiden panosta Agenda2030 ja sen jälkeiseen aikaan. Lisäksi esillä on peltometsäviljely investointina kestäviin ruokajärjestelmiin.

Ryttilä kertoi lisäksi, että Euroopan talouskomissio **UNECE**:llä on yhteinen sihteeristö ja työryhmä FAO:n kanssa Genevessä ja sen kautta tehtävä yhteistyö on Suomelle tärkeää. UNECE/FAO-työryhmissä on myös suomalaisia sidosryhmien (mm. MTK) edustajia. UNECE tekee monipuolista yhteistyötä mm. metsien raportoinnin, ja monitoroinnin sekä tutkimuksen saralla. Suomi pitää tärkeänä, että UNECE-yhteistyö FAO:ssa jatkuu.

Muista kansainvälisistä metsäprosesseista Ryttilä nosti esiin:

YK:n metsäfoorumi (UNFF): tärkein keskustelufoorumi kv-metsäasioissa, jonka 19. istunto järjestettiin New Yorkissa toukokuussa 2024 pääaiheenaan YK:n metsästrategian toimeenpano. FAO:lla on tärkeä rooli puheenjohtajana ja sihteeristönä yhteenliittymälle (Collaborative Partnership on Forests, CPF) joka toimeenpanee metsästrategiaa.

Forest Europe: -prosessin 9. ministerikokous järjestetään 1.-2.10.2024 Bonnissa. Kokouksen erityisteemana on resilienssi.

G20 Biotalousaloite – Brasilia edistää G20 pj-kaudellaan biotaloudesta käytävää keskustelua. MMM on mukana temaattisessa työpajassa kesäkuussa kertomassa kestävästä metsätaloudesta. Syksyllä G20 määrittelee ns. korkean tason periaatteet.

Suomen kannat kansainvälisiin metsäprosesseihin laatii MMM:n vetämä **Kv. metsävirkamiestyöryhmä**, muut jäsenet ovat YM, VM, UM, TEM, VNK.

Sidosryhmille tarkoitettu **Kv. metsäpolitiikan yhteistyöverkosto** on vapaamuotoinen keskustelufoorumi, joka kokoontuu 1-2 kertaa vuodessa. Saamelaiskäräjien ja SLC:n edustajat esittivät toiveensa edustajiensa pääsystä mukaan yhteistyöverkoston.

Kysyttiin FAO:n biotaloustyön linkistä OECD:n vastaavaan työhön. Puheenjohtaja totesi, että kv. järjestöjen tulee tehdä tiivistä yhteistyötä, mutta OECD:n biotaloustyö on vasta alkuvaiheessa. Biotaloudessa haasteet syntyvät jo sen määrittelystä, jossa EU-maiden välilläkin on eroavaisuuksia.

Ryttilän esitys on jaettu FAO-toimikunnan Teams tiimin kautta.

2. Muut FAO:n teknisten komiteoiden kokoukset

COFI – kalastuskomitea 8.-12.7.2024. Suomi ei ole ollut aktiivinen viime vuosina.

COAG – maatalouskomitea 30.9.-4.10.2024 sekä Kotieläintalouden alakomitea 16.-18.7.2024. MMM osallistuu.

CCP – perushyödykekomitea 11.-13.11.2024. MMM osallistuu.

Yhteistyö COAG:in COFO:n välillä aloitettiin jo edellisellä kokouskierroksella v. 2022, ruoka-vesi-metsä-energia neksuksen korostaminen on tärkeää. Vesi on kuluvalle kaksivuotiskaudella läpileikkaavana teemana kaikissa FAO:n teknisissä komiteoissa ja muissa vastaavissa kokouksissa. Toimikunta piti erinomaisena asiana neksusajattelun korostamista FAO:ssa. Vesi on Suomessa korkean profiilin kysymys liittyen mm. tulviin, kuivuuteen ja vesivarojen hyvään käyttöön sekä muuttuvaan vesitilanteeseen. Suomen vesiasiantuntemuksen tunnetuksi tekeminen olisi mahdollista myös osallistumalla syksyllä Rome Water Dialogue'n kolmanteen kokoukseen.

Keskusteltiin porotalouden asemasta FAO:n työssä. Porotalous ei sellaisenaan ole noussut keskusteluihin FAO:ssa, mutta sen nähtiin linkittyvän laiduntamiseen ja kotieläintalouteen. FAO tekee tiivistä yhteistyötä Maailman poronhoitajien liiton (WRH) kanssa, joka on osa laidunkasvattajien verkostoa. Suomi on Ruokajärjestelmähuippukokouksen yhteydessä v. 2021 perustetun Alkuperäiskansakoalition jäsen. Koalition sihteeristö on hiljattain siirtynyt FAO:sta WFP:hen.

FAO:n näkyvyyden edistämiseksi perustettu World Food Forum järjestetään 14.-18.10, samalla viikolla 16.10 juhlistetaan Maailman Ruokapäivää, joka on FAO:n perustamispäivä (v.1945).

3. FAO:n Euroopan ja Keski-Aasian aluekonferenssi, ERC, 14.-17.5.2024

ERC:n kokous oli siirretty poliittisista syistä Moldovasta Roomaan, koska Moldova ei myöntänyt viisumeja Venäjän edustajille. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan näkyi kokouksen tunnelmassa ja äänestyksiin jouduttiin mm. kokouksen raporttien valinnassa sekä kokousraportin hyväksymisessä. Venäjä jäi äänestyksissä yksin ja esim. Ukrainasta saatiin aikaiseksi vahva päätösteksti. Tuleva EU:n puheenjohtajuusmaa Unkari ei pystynyt hyväksymään Ukraina-päätöstä ja poistui salista äänestyksen ajaksi. Unkari kuitenkin äänesti kokousraportin hyväksymisen puolesta. Kokouksen pääaihe liittyi innovaatioiden ja digitalisaation rooliin ruokajärjestelmien muutoksen ratkaisujen toimeenpanossa. Suomi nosti puheenvuorossaan esimerkkinä esiin Catch the Carbon -aloitteen.

Keski-Aasian maat haluavat muuttaa ERC:n (European Regional Conference) nimeä, mutta siitä ei vielä saatu päätöstä aikaiseksi. Kokouksessa mm. EU argumentoi voimakkaasti FAO:n Venäjällä olevaa yhteystoimistoa vastaan, johon Venäjä vastasi vahvoilla vasta-argumenteilla.

4. FAO:n hallintoneuvoston kokous 10.-14.6.2024

Hallintoneuvoston asialistalla on useita haastavia asiakohtia: mm. Gazan ja Ukrainan sodat, YK:n yhteisen tarkastusyksikön (JIU) tekemä raportti FAO:n johdosta ja hallinnosta sekä FAO:n hajautettu toimistoverkosto. Hallintoneuvoston puheenjohtajan järjestämät epäviralliset neuvottelut Gazaa ja Ukrainaa koskevista päätöksistä eivät edenneet toivotulla tavalla ja neuvottelut siirtyivät pienempään ryhmään. Australia on ehdottanut yhtä lisäpaikkaa hallintoneuvostoon lounaiselle Tyynenmeren valtioille (SWP), mikä saattaa avata laajemman keskustelun FAO:n hallintoneuvoston koosta ja rakenteesta. Sillä voi olla myös vaikutuksia Euroopan alueryhmälle, johon kuuluva Venäjä on jo aikaisemmin halunnut ryhmän jakamista kahteen erilliseen ryhmään.

5. Ajankohtaiset asiat Roomasta

Edellisissä asiakohdissa käsiteltyjen asioiden lisäksi Grén mainitsi seuraavat ajankohtaiset asiat Roomasta:

Kouluruokakoalition jäsenmäärä kasvaa ja nyt siihen kuuluu jo lähes 100 jäsenvaltiota ja lisäksi 120 kumppania. Koalition ministerikokous järjestetään Keniassa syksyllä 2024.

Rooman YK –järjestöjen (FAO, IFAD, WFP) johtokuntien epävirallinen yhteiskokous on tulossa, keskustelussa erityisesti järjestöjen yhteistoiminta maatasolla.

New Yorkissa heinäkuussa järjestettävä High Level Political Forum, jossa tarkastelun kohteena on mm. SDG2 (ei nälkää) ja SDG13 (ilmasto). Suomi järjestää sivutapahtuman kouluruoka-teemasta. MMM:n kansliapäällikkö Pekka Pesonen osallistuu kokoukseen.

6. Ruokaturvakomitean, CFS, asiat

CFS:n neuvottelut epätasa-arvo (inequalities) suosituksista ovat alkamassa, sensitiiviset kysymykset ovat samoja kuin aikaisimmissa sukupuolten tasa-arvo (gender) neuvotteluissa, mutta laajempina. Neuvottelut jatkuvat heinäkuussa. Toinen neuvoteltava työlinja CFS:n politiikkasuositusten toimeenpanosta on helpompi. Molemmat työlinjat on tarkoitus hyväksyä lokakuun CFS-istunnossa.

Santala kertoi, että Ruotsi on pyytänyt Suomea mukaan, mikäli sen hakema oheistapahtuma hyväksytään CFS viikolle. Tarkoitus on keskustella kansallisten FAO-toimikuntien roolista ja toiminnasta ja Suomen toimikunnan edustaja voisi kertoa, miten jäsenet näkevät toimikunnan toiminnan.

7. Muut mahdolliset asiat

Vuoden 2024 maailman ruokapäivän teema on *Right to food for a better life and better future*. Keskusteltiin FAO –toimikunnan nimissä järjestettävästä mahdollisesta seminaarista. Aiheeseen voisi kytkeä esim. innovaatiot ja kouluruokailun. Toimikunnan useat jäsenet kertoivat organisaatioidensa olevan kiinnostuneita osallistumaan ideointiin ja järjestelyihin. Asiaan palataan tarkemmin heti syksyn alussa.

Puheenjohtaja muistutti FAO-toimikunnalle luodusta Teams tiimistä, jonka kautta tämäkin pöytäkirja jaetaan. Mahdollisissa liittymisongelmissa voi olla yhteydessä: virpi.suoninen@gov.fi.

Seuraava kokous järjestetään syyskuussa ennen maatalouskomitea COAG:in kokousta.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Aulikki Hulmi
puheenjohtaja

Anna Santala
sihteeri

Jakelu Toimikunnan jäsenet ja asiantuntijat

Tiedoksi